

Projektek 2 – Nyelvelsajátítás

1. Longitudinális projektek: hosszabb távon megfigyeljük és elemezzük a gyermekek nyelvi viselkedését. Erre itt most nincs lehetőség, de lehet referálni szakirodalmat.
2. Szemantikai túlgenerálás. A gyermekek gyakran használnak egy kifejezést a felnőtt beszédhez képest szélesebb értelemben. Pl. 'alma' a legtöbb gyümölcsre. Gyűjtsön adatokat és megfigyeléseket a szakirodalomban a jelenségről, és annak szabályszerűségeiről.
3. Humor. Összegezze a szakirodalom alapján, hogy a gyermekek milyen életszakaszuktól kezdve értik a nyelvi humort, és hogy miként lehet ezt a jelenséget vizsgálni!
4. Nemek különbsége. Gyakran megfigyelik, hogy a lányok előbb kezdenek el beszélni, mint a fiúk, illetve hogy a fiúk beszédprodukciója látványosan elmarad a lányokétól egy bizonyos életkorban. Vizsgálja meg ennek a feltevésnek a plauzibilitását a szakirodalom alapján!
5. Elemezze gyerekkönyvek nyelvi összetettségét. Mennyiben korrelál a könyvek nyelvi összetettségi szintje a megcélzott gyermekcsoport fejlettségi szintjével? Készítsen interjút könyvesbolti eladókkal arról, hogy mi alapján ajánlanak könyveket egy 8-9 éves, valamint egy 11-13 éves lánynak/fiúnak és összegezze a megfigyelt kritériumokat. Igyekezzen általánosításokat megfogalmazni!
6. Keressen frazeologizmusokat tartalmazó gyűjteményeket. A frazémák állandósult szókapcsolatok, amelyek képiles és formailag is integráltak: *fogához veri a garast, nyalogatja a sebeit*. Válasszon ki több képiles nagyon erős frazémát és 12 év körüli gyermekeket kérj arra, hogy értelmezzék őket. Ugyanígy kérjen meg 60 év körüli felnőtteket, hogy értelmezzék a szókapcsolatokat. Hasonlítsa össze az adatokat és fogalmazzon meg általánosításokat az értelmezés módjára és eredményére vonatkozóan!
7. Történetmesélés. Gyermekeknek (7 év körülieknek) és felnőtteknek (20 év felett) mutasson egy pár perces rajzfilmet és meséltesse el velük a történetet. Elemezze a történetmesélés mikéntjét, igyekezzen általánosításokat megállapítani a történetmesélés nyelvi megformáltsága és a történetfűzés mikéntje vonatkozásában.
8. Humor. A kísérletben 2 csoport vesz részt. A feladat ugyanaz. 7 év körüli gyermekeknek és 20 év körüli felnőtteknek ki kell választania egy vicceket/vicces rajzokat tartalmazó könyvből három olyat, amelyik a leginkább viccesnek talál. Majd arra kell kérni őket, hogy mondják el, miért választották a képeket. A kísérlet célja, hogy különbségeket találjunk abban a tekintetben, hogy mit tekint tipikus humorforrásnak a gyermek és a felnőtt, illetve, hogy nyelviileg hogyan tudja leírni a humor forrását.

Idegen-nyelv elsajátítás

1. Különbségek és hasonlóságok a nyelvelsajátítás és a nyelvtanulás között. Szakirodalom referálása.
2. Készíts interjút nyelvtanárokkal ugyanabból a nyelvből arról, hogy miképpen tanítanak bizonyos nyelvtani jelenségeket (igeragozás, egyeztetés, szórend, fokozás, mellékmondatok), illetve hogy mit gondolnak, melyek a legsikeresebb szótanulási stratégiák. Próbálj meg az adatok alapján általánosításokat megfogalmazni szótanulási stratégiákra, illetve nyelvtani jelenségek begyakorlása vonatkozásában!
3. Készíts kérdőíves felmérést arról, hogy a magyar fiatalok mikor gondolják azt, hogy „tudok egy idegen nyelvet”! Gyűjts adatokat arra nézve, hogy mit gondolnak arról, miért érdemes idegen nyelveket tanulni, illetve arról, hogy milyen nyelveket tanultak, milyen szintig, mennyi ideig, és amikor abbahagyták a tanulást, akkor mi volt az indoka!